

SLOVENSKI NAROD.

Izkaže vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, nočice, poslaste, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravitelstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, priljučno. — Telefon št. 394.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—	1	20—

Pri morebitnem povzpetju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Besile sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poštnina plačana v gotovini.

K dobrim odnosom med Italijani in Slovenci.

Tržaška »Era Nuova« je bila prinesla po rapalskem sporazumu članek precej koncilijantnega značaja, ki je nasvetoval Slovincem v Julijski Benečiji, naj se prilagodijo novim razmeram, da nastanejo dobri odnosi med njimi in Italijani. Slednji so pripravili pozabiti vse, karkoli so pretrpeli s slovenske strani. »Edinost« je zabeležila članek italijanskega lista in ga primerno komentirala. »Era Nuova« se bavi sedaj z odgovorom »Edinosti«, ki je na italijansko očitavanje odgovorila, da so bili Slovenci pač v boju z italijanskimi strankami, nikdar pa niso imeli sovražnih namenov proti italijanski narodnosti in nikdar jim ni prišlo na misel, slavižirati italijansko prebivalstvo ali dotakniti se njegove posesti. Nasprotno, Slovenci so bili vedno pripravljeni sodelovati za obrambo skupnih gospodarskih in narodnih interesov. Italijani ne morejo pričakovati dobrih odnosov med obema narodnostima, dokler se ne izpolnijo opravičene želje našega plemena v teh krajih. »Era« pravi nato, da je neizpodbitno dejstvo, da so se hoteli Slovenci polastiti tržaškega mesta in vse italijanske zemlje v deželi. Ali vse to spada že v zgodovino in dobri odnosi so mogoči samo, ako hočejo tudi Slovenci pozabiti megalomanijo preteklosti. Sporazum mora biti odkritosrčen z ene kakor druge strani. Nato govori »Era« o šolah in pravi, da jih bodo Slovenci imeli, kolikor bodo potrebne, brez vsake brize z italijanske strani, kajti dandanašnji se Italijani ne boje več slovenskega pridobivanja (!). Nato citira iz »Pučkove priatelj« članek dr. Smolake, ki izjavlja: Ako se dovoljuje manjšinam, da se poslužujejo v javnem življenju svobodno svojega jezika, se jim odvzame glavni povod, da bi silili preko meje. Ako pa te manjšine vidijo, da država njihovega jezika ne more pospeševati njihovih irredentističnih aspiracij, je vsak irredenti-

zem nemogoč. Potem se bodo manjšine drugega jezika kmalu prilagodile novi državi, h kateri se čutijo pridružene po svojih naravnih interesih, ne da bi morale zaradi tega opustiti svoj materni jezik. V severozapadnem delu Piemonta se nahaja dolina d' Aosta s približno 180 tisoč prebivalci francoskega jezika, katerim država dovoljuje, da se poslužujejo svobodno svojega jezika v šolah, v cerkvah in v občinah. Ti Francozi so jako zvesti italijanski državljan in vojaški izmed njih v zadnji vojni so bili izborni. Kar pravi Smolaka o teh Francozih, ki so pod italijansko oblastjo, je vse res. Ali primera ne drži, Italija se pač ne bo predzrnila, potučečvati Francoze. In Francija ima tudi državljane italijanske narodnosti, katerih ne potuče. Z Jugoslovenci pa namerava Italija najbrže postopati čisto drugače. V Rapallu so se italijanski državni bratili dati kakršnokoli obveznost napram novim jugoslovenskim državljanom. Italija Slovencem, kolikor jih je bilo do vojne pod njeno oblastjo, ni dovoljevala nikakih slovenskih šol in slovensčino je pustila samo v cerkvah. Nam se zdi, da hoče precej tako postopati tudi z novimi svojimi Slovenci. Najbrž namerava trpeti nekoliko ljudskošolskega pouka v slovensčini, kar je čez ta pouk, pa bo vse italijansko. V tem oziru nas uči Gorica! Tam so kratkoma precejšnje število slovenskih otrok vtaknili v italijanski tretji razred. Ali nekaj je, s čemur italijanske oblasti sedaj še ne računajo, pa bodo morale računati, namreč z neomajno vsrtašnostjo Slovencev pod Italijo v šolskem vprašanju, da hočejo dobiti vse šole, katere potrebujejo. Od te svoje kulturne potrebe ne odstopijo in jo bodo znali trdno in zmogljivo braniti pred vsem civiliziranim svetom. Poznamo jih, zato verujemo v njihovo vsrtašnost, kateri mora slediti izpolnitev vseh njihovih kulturnih in drugih potreb.

vratu svoje — »junaške« prosto-voljne strelce, ki so pretepli svojega lastnega vojnega ministra, dočim je imel narod Rusov, katerega je vodil v svobodo svobodni neklerikalni duh Masarykov, svoje herojske češkoslovaške legije. To boli.

Klerikalci so med vojsko denuncirali naše napredne, za Srbe čuteče ljudi avstrijskim trinogom kot srbofilne veleizdajalce; vsi ti mučeniki, ki so jih spravili klerikalci v ječe in internate ali kot »p. v.« k vojakom ter jih izročili krvnikom, kakor dr. Benedik, Vehovec in dr. Pegan svoje žrtve, nastopajo zdaj kot javni obtožniki proti klerikalcem.

Klerikalci so kazali s svojimi denunciranjem menda tisti »tisti in bleščeči heroizem«, ki ga pridržal zdi »Slovenec« v svoji onemogli jezi nad dr. Oblakovim člankom. Pegan, ki ga ščitita »Slovenec« in »Večerni list«, je bil tisti, ki je izdal »pridnega in potrpežljivega slovenskega kmetar-pina« Brenceta avstrijskemu avditoriju in izrekel grozne besede, da ni škoda, če ga ustrelje. Zver v človeški podobi kot zapreženi zagovornik!

To so bili klerikalni heroji, ki so imeli »priliko vzgajati in prevzgojiti svoj narod od 19. stoletja sem«. Fei! Da, to samospoznanje boli in reže. Dr. Oblak je pozval vse tiste, ki so pljuvali na grob narodnega junaka Principa, da naj pokažejo ta svoj žalostni pogum tudi danes, vspridno Srbov, kakor so ga kazali vpridno Habsburžanom! Poklical jim je s tem posredno v spomin Šusteršiča. Pegana, Benedika in Vehovca — pa imajo zdaj samo pogum med vrsticami braniti te moralne propalice in predstavnike »tihega heroizma«. Te si še upajo braniti in najraje bi še danes pljuvali na grob srbskih junakov in onečastili njih čisti spomin. ako bi se ne — bali! Bolijo se pa tudi za svojega Šusteršiča in za svojega še ljubšega — brezčastnega in od sodišča žigosanega Pegana. Benedika in Vehovca, da bi jih ne zadela ljudska jeza, da se ne bi zbudil kak »speči heroj«. Pa jih bo zadela prav gotovo povračujoča pravica usode, kakor je v nebesih — Bog, ki nima s klerikalci nič skupnega in katerega oni tolikokrat po nemarnem imenujejo. To vse jih občutno boli in jezi, in zato so tudi zllili golldo gnojnice na nevni dr. Oblakov članek. ki je in ostane dokument in najžalostnejše spričevalo za naše klerikalce, ki so naš ubogi narod tako daleč pritirali

in ga še demoralizujejo s svojimi Vehovci, Benediki in Pegani, s češčenjem takih moralnih propalic, ki bi jih vsaka druga stranka vsakega

drugega naroda — izpljunila! Da, »šleve in mevže« so v taboru klerikalcev! In kdor je šleva, jim bo dal — svoj glas!

Ob rapalski pogodbi.

Povodom žalovalne manifestacije v Splitu radi rapalske pogodbe je imel pesnik Katalinič-Jeretov nastopni govor: Bratje, nisem hotel govoriti, težka bol mi jemlje besedo, ker sem iz onega neodrešenega kraja, iz izmučene Istre, kjer nam je zamrknilo sonce. Propadla nam je mučniška Istra s solnčno Liburnijo, ovenela je cvetoča Gorica, Zorančev Zader, bliser Reka, rojstni kraj Erazma Barčiča. Jok me silil ob misli, kako je naš narod v teh krajih potrpljivo čakal dve temni leti na dan osvoboditve. V čvrsti veri v pravico sveta, se je pripravil mučenik, da zapali na Učki, na Snežniku in na Triglavu velik kres v proslavo venčanja s srečo in svobodo. Ali pravica sveta je ugalsla sveto iskro, ki je imela bukniti v velik plamen. V žalost so se zavila naša sela, ugalsnil je naš plamen, ali vi, bratje, zapalite drug plamen v svojih srcih za neosvobodjene brate! Najlepše boste gojili

sveti plamen za nas, ako se združite v svoji svobodi, da v miru, v slogi, v ljubezni gradite naš novi dom, da bo močan in nepremagljiv. Moja beseda naj bo beseda ljubezni in ne mržnje! Ljubite se v mislih na nas, bodite jedna čvrsta talanga, imajte pred očmi pravico sveta! Vsa Evropa naj vidi, da ste si zapisali v dno srca neminljiv spomin na neodrešene brate. Zadržiti morate svet s svojim delom pod svobodno streho. Kadar boste močni in složni, potem začne vas spoštovati Anglija in Francoska, pa tudi sama Italija. V vaši slogi je naša rešitev! Plamen sile v vašem svobodnem domu zaneel z nova preprečeno iskro na Učki, na Snežniku in na Triglavu in dvigne se nov kres na naših svetih Brdih, vstane svobodna zora vašim neodrešenim bratom, ki čakajo Petra Mrkonjiča. V tem imenu: živel Jugoslavija, živel kralj Peter, živel regent Aleksander!

Volilni shod JDS na Barju.

V nedeljo popoldne je Gospodarsko in Izobraževalno društvo za štjakoški okraj priredilo volilni shod pri Mokarju na Izanski cesti ter povabilo kot govornika g. župana dr. Iv. Tavčarja in g. ravnatelja L. Jelencu. Ker pa se je sešlo toliko ljudstva, da je bilo v Mokarju hiši nemogoče zborovati, se je moral shod preložiti v mestno barjansko šolo. A tudi ondi je bila soba mahoma natlačena polna ter so stali poslušalci še po hodniku in stopnicah. Na shod so prišli tudi zastopniki NSS ter predvsem naših komunistov, ki pa so, žal, pokazali, da imajo le zdrava pljuca, a neverjetno piskave možgane. Shodu je predsedoval predsednik Gosp. in izobr. društva, g. nadučitelj Likožar.

G. župan je izjavil: Predstavljam se kot kandidat za konstituinto. Kmalu bo 9 let, odkar sem ljubljanski župan in čisto gotovo je, da imam zato na Barju tudi marsikatero nasprotnika. Od župana in obč. sveta se namreč zahteva marsikaj, česar pri najboljši volji ni bilo mogoče doslej storiti. Toda storilo se je vendarle vse, kar je bilo v vladajočih časih in s sredstvi, ki so bila na razpolago, izvršljivo. S prazno roko pa se nikomur ne more pomagati. Kandidiram, ker trdno upam, da nam konstituinta ustvari trdno enotno državo z modro, moderno ustavo. Zastopati hočem vse naše sloje, oziroma vse volilce po načelu, da velja pravica za vse. Pobijal pa bom stremljenja, da nadvlada en sloj drugemu ter da naj postane kar čez noč gospodar brezpraven hlapec, a hlapec vsega močnega gospodar. Odločno se bom zavzemal za uresničenje potrebnih in pametnih socialnih reform, toda upiral se bom težnji, da naj se postavi družabni red na glavo. Vse reforme pa bo mogla izvršiti le močna, zdrava, na znotraj in zunaj enotna država. SLS trdi, da gre zopet za katoliško vero. Toda volitve nimajo z vero ničesar opraviti. Gre le za to, da dobimo v edinstvi in popolni enakopravnosti s Srbi in Hrvati dobro urejeno, dobro upravljano, gospodarsko, kulturno in tudi z vojaškega stališča krepko Jugoslavijo, ki bo mogla dati vsakemu ljudskemu sloju, kmetu, delavcu, obrtniku in meščanu kar mu po pravici gre ter kar zahteva duh napredka in svobode. Za ta načela se bom boril (Nar. soc. Magister zakliče: Za milijonarje!), če me volite. G. Magister je od mesta dobi zastopil več denarja, kakor sem ga jaz pri mestu zaslužil! Naglašam: Delati hočem po načelih pravičnosti, ki velja za vse sloje: proti terorizmu s kate-rekoli strani pa so hom boril v zvezi svojim letom do konca svojih dni s tisto doslednostjo, ki me je vodila vse življenje doslej. (Viharno plaskanje in vzklikanje.)

G. ravnatelj L. Jelenc je razpravljal o važnosti bodočih volitev. Konstituinta naj odloči, ali naj bo Jugoslavija monarhija ali republika. Za JDS je to vprašanje že rešeno: smo za kraljevino v naslednji zvezi s Srbi in Hrvati. Srbi so storili največ za našo osvoboditve ter so

nas že v svobodni parkrat rešili grozeče katastrofe. Zato smo jim hvaležni bratje. Vprašanje pa je nadalje: ali naj bo Jugoslavija zvezna ali enotna kraljevina? Izrekamo se za enotno kraljevino, ki jo vladaj edinstvena volja, edinstvena ustava, skupna centralna vlada. Le kdor si želi najzaj časov dr. Šusteršičevih, hoče, da naj se država razbije v več malih državah. Smo pa za pametno avtonomijo; vsakokrajina naj skrbi za napredek kmetijstva, zdravstva, prometa i. p. Toda Solstvo mora biti urejeno in upravljano enotno v vsej državi. Izvrši naj se pravična agrarna reforma ter naj se potom zadružništva poskrbi kmetu vsega, kar je treba. Konstituinta mora rešiti vprašanje volilnih posojil, valute, ustave in druge njune točke, ki jih zahteva narod, da bo zavladala socialna pravica. Kandidat g. župana dr. Iv. Tavčar je znan kot trezen, pošten, neobčuten ter neumorno delaven mož, ki živi le resnici in pravici. Volite ga!

Nar. soc. Babnik je trdil, da je JDS za republiko, kar je bilo sprejeto s splošnim krohotom. Nato je dejal, da delavstvo dela za meščanske potrebe ter vzdržuje državo s svojimi žulji. Zaklical se mu je, da ga JDS pobrala s ceste ter ga napravila za gospoda. Njegovi žulji so pač le na hrbit, s katerim podpira vokal krčme! (Splošen smeh. — Komunist Slamnjak je očital JDS, da ni preprečila povodni na Barju. (Klici: Pritožite se v nebesa, ker so dopustila več tednov neprestan dež!) Predstavila se tudi kot delegat, kakor se je predstavil delegat g. župana. (Klici: Kandidat! Ne delezat! Smeh, hrup.) Komunistov je bilo hlače neizobraženega tovariša očividno sram. Zato so začeli kričati: »Le čakajte, kadar bomo mi sedeli v vladi! Živelja sovjetska Rusija!« — Klici: Takrat nas boste kar pokali, kaj ne? Komunisti: Surni delavnik hočete odpraviti! Klici: V Nemčiji dejalo delavci prostovoljno 10 do 12 ur na dan, ker ljubijo svojo domovino! Vi pa bi radi nič delali, pa gospodsko živeli. G. nadučitelj Fr. Črnagoj je povedal: Poslušal sem nehoti v gostilni pogovor dveh komunistov. Eden je dejal: Naša dolžnost je, kolikor mogoče malo delati, a kolikor mogoče velike moze zahtevati. Čim preje razpade država, tem preje pridemo do moči! G. nadučitelj Jos Turk je izvalil: Elementi, ki im je JDS dala kruha, danes najbolj psujejo JDS. To so značali! To je hvaležnost! A volilci niso otroci, ki bi se bali narodnosocialističnih in komunističnih par-kitev. Predali so se in se bodo predali dalje. Če jih bo mara! Še kdo kupiti. Pristaši JDS se teh zvacarjev, ki pomagajo le klerikalizmu, nič ne boje, ker znajo, da kadar veliko grmi, je malo ali nič dežja! Nato je g. Likožar siljajo uspeš shod zaključil z zahvalo, da je bila udeležba tako ogromna, kakor še nikoli, odkar se Barje politično giblje

Tihi heroizem klerikalcev.

Nesporno času primerni dr. Oblakov članek v našem listu je zadel klerikalce kakor strela iz jasnega. Silno jih jezi, to se vidi iz vsake vrstice in besede, ki to je zapisal ne-

deliski »Slovenec«, ker je mislil, da mora nekaj odgovoriti. Klerikalci se zavedajo, da leži največja krivda na njih, ki so imeli večino tega bednega naroda za seboj in so imeli ob pre-

»Veš kaj,« pravi. »Prenerodno mi je hoditi vedno v haveloku, pa moram. Podari mi kakšne hlače! Glej, kakšen sem!«

Odvreže plašč in tedaj vidim, da je imel hlačnici pripeti na vrvičah, ker jim je manjkala vsa — zadnja oplata. Smilil se mi je revež in odbral sem iz svoje skromne garderobe hlače tor mu jih podaril.

»Vidiš, tako daleč je prišlo z mano,« mi je žalostno dejal, zahvaljujoč se za dar. Nisem ga hotel povpraševati, kako da je padel tako globoko; pomagati mu izdatneje pa tedaj, ko sem sam bil najhujši boj za obstanek, pri najboljši volji ne bi bil mogel.

Bilo je to zadnji pot, da sva se videla. Čul sem, da je odšel k sestri, ki je bila omejena z železniškim čuvajem nekje na Moravskem. Tam je obolev za tuberkulozo in umrl. Kdo vé, se li kdo spominja njegovega groba?

To je žalostna zgodba izgubljenega študenta, izgroženega cilja in uničenega življenja slovenskega sijajnega talenta!

Zakaj jo objavljam? V svarilo. Sedaj, ko imamo v domovini vseučilišča, morda ne bo toliko nevarnosti, da bi se pogubili naši dijaki, kakor so se v tujini, — a nevarnost je treba povsem preprečiti. Skrb za akademično mladino, kateri moramo omogočiti dovršitev študij, bodi našemu narodu sveta dolžnost! Spominjajte se naših akademičnih podpornih društev!

Izgubljen študent.

Kolikokrat se čujejo očitanja ali zasmehovanja: izgubljen, faliran študent. Ni jih malo, ki niso dovršili srednjehskih in mnogo jih je, ki niso dovršili vseučiliških študij. Prišli so si iskali drug kruh in ga našli. Včasih še boljšega, kakor se jim je obetal, včasih dosti slabšega. Vzroki, da so izpregli, so bili različni — dobitkar revščina ali bolezen, dostikrat lahkomiselnost, včasih nenadne socialne nezdore in drugi osebni razlogi. Marsikaj velik talent se je pogubil, marsikaj talent pa je po srečni nesreči našel vendarle pot, ki ga je privedla do še višjega cilja. A svet je zloben in celo takim talentom, ki so po brodolomu narodu več koristili, so očitali, da so izgubljeni študentje. Celu Jurčiču in Levstiku so vedno in vedno očitali njuni politični nasprotniki, da sta »falirana študenta«. Tudi ko sta si že priborila lepo socialno pozicijo.

Včasih seveda je nesreča popolna. Bil je talentiran visokošolec. Ker je bil duhovit, prav dobrovoljen in pri-jazen človek, smo ga imeli radi. Toda nesrečnik je imel grbo.

Ze Homer, ta nedosežni risar človeštva, je vedel, da je baš grcem dostikrat lastna mrzkost in sarkastičnost, ki jim dostikrat prehaja v zlobnost. Takoga je narisal Terzita.

No, tudi naš znanec je bil trpek, toda dobrosočen in zato tudi dobrodošel v družbi, katero je zabaval s svojim duhovitim humorjem. Bil pa je revež. Sam

si je moral služiti svoj kruh kot pisar po odvetniških pisarnah. Grenak kruh! Pri tem mu seveda ni ostalo dosti časa za študije. Kdaj naj bi študiral? Ponoči? Že ves utrujen? In lačen! In bolehen! Odlagal je učenje in izpite, leta pa so bežala. Postal je »stara hiša« in vedno bolj je gnil up, da se kdaj doseže svoj cilj. Toda boril se je dalje, garal, trpel in — propadal.

Takrat se je pojavila razcepljenost slovenskega dijaštva: »Slovenija« je prestala biti edino središče, ker se je porodila »Danica«. »Danica« so se pridružili marsikateri, ki so si obečali od nje izdatne materialne podpore. In dobili so jo. Med njimi tudi naš znanec. Toda ne za dolgo. A beda je postala neznosna. V sili je nesrečnik zagrešil nekorektnost in se onemogočil v jednem kakor v drugem taboru.

Zginitil je za nekaj let z Dunaja, — nihče ni vedel kam. Čez par let se je pojavil zopet. Sedel sem pri obedu v svoji hernalški restavraciji, kar vstopi in prisede k meni. Naroči si kosilo in popije dva vrčka piva. Mislil sem si, da si je našel boljše službo in prišel do nekaj več denarjev. Pomeniti pa se ni sva utegnila veliko, kajti komaj se je do dobra najedel in napil, je vstal, vzel klobuk in dejal:

»Prijetelj, bodi tako dober in plačaj zame kosilo, jaz nimam nobenega krajcarja v žepu. Hvala lepa! In izgini!«

Več mesecev ga nisem videl. Kar mi pride nekoč v največji poletni vročini v haveloku na stanovanje.

Kako bomo volili?

1. Kdor je voljen v volilne inštitucije, je upravičen voliti.
2. V nedeljo (28. t. m.) zjutraj naj se vsi narodni volilci enega okraja zberejo in skupno odidejo na volišče.
3. Ne pozabi vzeti s seboj kake izkaznice (bodisi domovinski, orožni ali poročni list ali kako drugo legitimacijo), kajti k volitvam ne dobiš od oblasti nikakega poziva.
4. Na volišču ravnaj tako-le:
  - a) Ko stojiš v glasovalno sobo, povej komisijskim svoje ime, priimek in svoj okoliš.
  - b) Če te člani komisije ne poznajo, pokaži tisto izkaznico, ki si jo prinesel s seboj.
  - c) Komisija nato ugotovi Tvojo upravičenost do glasovanja in Ti izroči majhno kroglico, ki jo skrbno stisni v desno pest.
  - d) Član komisije pokaže skrinjico in Ti razloži, za katero stranko te namenjena ta ali ona skrinjica.
  - e) Roko s kroglico vtakni v prvo skrinjico, sousti kroglico in potegneš prazno, a zaprto roko zopet ven.
  - f) Nato vtakni prazno, zaprto roko še v vse ostale skrinjice in po-

kazi nazadnje že itak prelo prazno roko komisiji.

Tako si volil napredno, demokratsko stranko, ne da bi kdo za to vedel.

Vsak glas je važen, zato poudi tudi do sosedu in prijatelja, ki ima glasovalno pravico, da ne ve, kako naj glasuje, prinešil ga na volišče, razloži mu, kako si storil sam, da tudi on stori enako in da tudi on spusti kroglico takoj v prvo, to je našo skrinjico.

Naši možje morajo imeti v bližini volišča svoj prostor in volilni imenik, da natančno lahko zasledijo, kdo od naših še ni volil, da pravočasno pošleto po nje. Predsed naj se izvrši že dopoldne med 10. in 11. uro. Takoj v popoldanskih urah le treba poskati še vse one volilce, ki dopoldne še niso glasovali.

Po izvršeni volitvi ne hiti takoj domov, ampak ostani v bližini volišča v družbi drugih naprednih volilcev, da bodo omahljivi videli našo moč in storili (kot ti) svojo dolžnost napram narodu in državi.

Za pristaše demokratske stranke obstoja volilna dolžnost, zato v nedeljo 28. t. m. zjutraj vsi na noge!

Telefonska in brzojavna poročila.

DEMISIJA MINISTRA DR. TRUMBICA.

—d Beograd, 22. novembra. »Pravda« javlja: Včeraj smo javili, da je regent Aleksander ratificiral sporazum. Besedilo te pogodbe je vladar včeraj objavila. S tem je stvar končana. Dr. Trumbić, minister za zunanje stvari, je podal ostavko. Utemeljenje je s tem, da je jadranski spor končan in da je s tem dovršena njegova misija kot ministra za zunanje stvari. Kot član mirovne delegacije je dr. Trumbić neprenehoma deloval in z dovršitvijo vseh mirovnih pogodb je dovršil tudi svojo službeno funkcijo.

—d Zagreb, 22. novembra. Današnja »Rieč« javlja iz Beograda, da je včeraj zunanji minister dr. Trumbić predložil regentu v podpis rapalsko pogodbo. Ko je regent podpisal pogodbo, je dr. Trumbić izjavil, da je s tem trenutkom odpadel vzrok, radi katerega je bil dosedaj minister za zunanje stvari. Regent je bil vsled demisijske dr. Trumbića zelo iznenaden in je vprašal ministra, ali je to njegov trdno sklep. Ko je to dr. Trumbić potrdil, se mu je regent prisrčno zahvalil za njegovo dosedanje delovanje. Po avdienci je odšel dr. Trumbić na kolodvor, da sporoči svojo demisijsko tudi ministrskemu predsedniku dr. Vesniću, ki se je ravno hotel odpeljat v Banjaluko. Dr. Vesnić je bil še na kolodvoru in dr. Trumbić mu je sporočil svojo ostavko. Ostavka zunanjega ministra dr. Trumbića ima svoj vzrok v izjavi dr. Trumbića pred dvema letoma, da želi ostati na mestu zunanjega ministra, dokler se ne reši jadransko vprašanje. Sedaj je dr. Trumbić izjavil posledice. Demisijska ima baje samo formalen značaj. Mislijo, da bo dr. Trumbić umaknil svoj sklep, ker se mora rešiti še mnogo vprašanj v naših odnosih do Italije.

—d Beograd, 22. novembra. Noč je se vrnil v Beograd ministrski predsednik dr. Vesnić. Tudi minister dr. Korosec je naznanil svoj prihod. Takoj po njegovem prihodu se bo sestel ministrski svet, ki se bo bavil z demisijsko zunanje a ministra dr. Trumbića.

RAPALSKA POGODBA SE IZVEDE V 1 MESECU!

—d Zagreb, 22. novembra. »Jutarnji list« javlja iz Beograda, da je naša vlada sprejela od italijanske vlade obljubo, da D'Annunziovo delovanje kmalu ne bo imelo nobenega pomena in da so bo za prihodnji mesec moglo priti z izvršitvijo rapalske pogodbe. Italijanske čete bodo že meseca decembra zapustile nam priznano ozemlje.

ITALIJANSKI PARLAMENT IN SPLIT.

—d Split, 22. novembra. Predsednik italijanske zbornice De Nicola je prilikom smrti senatorja Salvija brzolavno izrazil sožalje načelniku Splita, rodnemu mestu velikega borbilca za italijansko Dalmacijo. Splitski župan dr. Tartaglia je odgovoril, da upa, da bo skupina splitskih meščanov, kateri je načeloval nekdanji Salvi, znala zvezati lubezen za italijanski jezik s spoštovanjem k jugoslovenskega značaja mesta Splita in z udanostjo jugoslovenski državi.

POSLEDICA VENIZELOSOVEGA ODSTOJA.

—d London, 22. nov. Iz Aten poročajo: Posledica Venizelosovega odstopa bo ta, da bodo grške čete izpraznile Malo Azijo. Kemalistične čete, ki bodo na ta način proste, se bodo vporabile v Armeniji, kjer so se zopet začeli izgređi. Armenska vlada je izjavila, da bo turški mirovni pogodi nesporejli. Zavrnila je tudi posredovanje sovjetske Rusije in zbira svoje čete na črti Aleksandrowsk-Eriwan.

HOMATIJE NA GRŠKEM.

—d Beograd, 21. novembra. Iz Aten poročajo: Po uradnih podatkih o volitvah je končnovoljavni rezultat volitev na Grškem nastopil: 255 rojalistov, 108 venizelistov in 10 neopredeljenih. Ako ravno so preganjanja venizelistov še niso prišla v veliki meri, se vendar manjši spopadi ponavljajo neprestano. Opažajo se že znaki, da se bodo vršili veliki nemi. Demonstraci-

je v Atenah, trajajo neprestano. Mnogi pohajajo po ulicah in zahtevajo vrnitev kralja Konstantina. Angleško brodovje, ki je prišlo v pirojako pristanišče, ima nalogo, da pobija nemire in onemogoči, da bi se razvili neredi. Trdi se, da bo Anglija kot sila zaščitenja Grške storila tudi druge korake, ako bi bili potrebni za vzdrževanje reda na Grškem.

—d Pariz, 22. novembra. »Temps« se poroča iz Aten: Nova grška vlada je vsem sodiščem po kraljevini naročila, naj sadijo v imenu kralja Konstantina. —Množica je na hišo Venizelosa približala sliki kraljice Zofije. Ljudje so napadli več Francozov, ki so se branili pozdravitelj sliki kralja Konstantina. Nova vlada je nmenja, da so vsi sklepi zadnje zbornice neveljavni. Vsled tega naj novostvorna zbornica še enkrat ratificira mirovno pogodbo v Sevresu, predno bodo posredovali zavezniki.

—d Malta, 22. nov. Moštvo oklopnih križark »Centaur«, ki je spremljala ladjo, na katere krovu je Venizelos zapustil Grško, pripoveduje, da je Venizelos pri njegovem odhodu na ladjo zasledoval avtomobil. Nekd rusilec je celo skušal preprečiti, da bi se odpeljala ladja, na kateri se je nahajal Venizelos, vendar se to ni posrečilo.

—d Atena, 22. nov. Po manifestacijah, ki so se vršile po volitvah, je nastopilo v glavnem mestu, kakor tudi po deželi splošno pomirjenje, kar je opaziti že tudi na borzi. Menični tečaj raste.

FRANCOSKO - ANGLEŠKA POSVETOVANJA O GRŠKI.

—d London, 22. novembra. (Brezlično). Francoski ministrski predsednik dospe tekom tedna v London, da se z angleškim ministrskim predsednikom porazgovori o položaju. Nastale po volitvenih zmagah kraljeve stranke in da se posvetuje o odredbah, ki bi onemogočile povratek bivšega kralja Konstantina.

TURKI V ARMENIJI.

—d Moskva, 22. novembra. Turške čete so vkorakale v Kara. Posebna policija zagotavlja armenskemu prebivalstvu, da ga bodo turške čete ščitile.

KRVAVI NEMIRI NA IRŠKEM.

—Kopenhagen, 22. novembra. Kakor poročajo iz Dublina, so se v zadnji noči po mestu izvršili krvavi pokolji. Ljudstvo se je maščevalo nad angleškim vojaštvom ter pomorilo nad 20 častnikov in vojakov. Zarotniki so po noči vdrli v privatna stanovanja ter poklali častnike. Od tega trenutka dalje se vrše po dublinskih ulicah nepretrgoma krvavi boji Angleški vojniki so iz nekega oklopnega avtomobila s strojnimi streljali na ljudstvo, kakih 15.000 ljudi, ki so bili zbrani pri nogometni tekmi. Nastala je strašna panika. Kolikor se je dalo ugotoviti, je bilo mnogo mrtvih in več sto ranjenih. Od nedelje opoldne se ni odpeljal iz Dublina niti en vlak.

BOLŠEVIŠKA FRONTA.

—d Moskva, 22. novembra (Brezlično). Frontno poročilo ob 21. t. m.: Dne 20. novembra smo zasedli mesto Mozyr. Vse sovražnikove napade smo odbili. Ujeli smo mnogo sovražnikov in zaplenili precej sovražnega vojnega materiala. Jugoslovanci od Rešice se bolj nadaljujejo. V jvanju določil rusko-poljske mirovne pogodbe so poljske čete izpraznile mesto Letičev, ki so ga imele zasedene naše čete. Proti Voličsku so naše čete zapadle oddelke atamana Petljura do poljske meje. Na južni fronti so naše čete zapadle pri Krču 34 ladij, med temi šest bratih parnikov.

Pozor somišljeniki!

Volilna žara JDS. je za Kranjskim pro.

Politične vesti.

—Predsednik volilne komisije, da tamo pravico voliti na volišču, kjer predseduje, ako imajo s seboj potrdilo, da so vpisani v volilni imenik. Zahtevajte torej pri svoji občini tako potrdilo. Potrdilo se mora priložiti zapisniku volilnega odbora Veljega volišča, kjer boste predsedovali.

—Shod trgovcev in obrtnikov v Mestnem domu. Snodi ob 8. je bil v Mestnem domu shod trgovcev in obrtnikov, ki je prav dobro uspel. Shod je otvoril predsednik gremija trgovcev g. Ivan Jelačin ml., kratko omenjajoč vzroke, ki so dovedli trgovce, da volijo za Jugoslovensko demokratsko stranko. Na to je stvarno in zelo obširno razvil gospodarski program kandidat g. Ivan Mohorič. Dotaknil se je vseh perečih vprašanj gospodarskega in carinsko-političnega značaja. Za svoja izvajanja je žel iskreno odobravanje. Imenom Obrtne zveze je govoril tajnik g. Majer, ki je kratko očrtal težnje obrtnega stanu. Shod je končal ob 10. zvečer.

—Narodni socijaleci so danes najzvestejši prijatelji klerikalcev. Prihajajo na klerikalne shode in lepo poslušajo in potrjujejo klerikalnim govornikom, v privatnem pogovoru pa trde, da proti klerikalni stranki ali nimajo. Oni napadajo samo JDS, samo ta tem revežem ne da miru. Rujejo proti njej povsod, skušajo razbijati njene shode, pa jih je vedno tako malo, da se jim ta namen nikoli ne obnese. Volilci, ki so bili še pred kratkim njihovi pristaši, se danes v trumah obračajo od njih. Kateri napreden človek pa bo volil stranko, ki se v tako važnem trenutku, kot so volitve v konstitutanto, veže s klerikalno stranko in jo podpira v njenem protidržavnem stremljenju! Namesto da bi se napredni elementi združili proti klerikalcem, škodljivcem naroda in države, pa hoče par osebie iz osebah mrženj do katerega pristaša JDS delati zgago in se udinjati brezdomovinskemu klerikalizmu. So pa češki narodni socijaleci že drugače nastopili in se niso obežali za črno sukno, ker so bili res narodni, dotim so naši »narodni« socijaleci narodni samo na jeziku.

—»Nova Pravda«, glasilo narodne socialistične stranke, brez laži ne more izhajati. Zadržati sta jo postavila na laž predsednik Osejd zvez jav. namestencev in vpokojencev, g. M. Lilleg ter predsednik Zveze društev finančne straže SHS, g. Kovač. Lagala je, da ministra in predstavnik JDS ne le niso ničesar storili za jav. nameščencev in vpokojence, nego so njih prošnje metali v koš, njih deputacije pa z brezsrčnim roganjem skozi vrata. Gg. Lilleg in Kovač sta izjavila, da je resnica baš obratna in da se imajo jav. namestenci in vpokojenci za vse, kar so dosegli, v prvi vrsti zahvaliti ministru dr. V. Kukovcu ter predstavnikom JDS v Beogradu. Zdjaj ju zmerja »Nova Pravda« s psovkami »petolizca«, »bolkontar«, itd., ker resnice ne more overiti. V sobotni številki »N. P.« je izšla nova laž, naperjena proti g. prof. Reiserju. Podpisal jo je Zorko Karel, uradni sluga, ki trdi, da je hotel prof. Reiser 120% draginjsko doklado nižji vzeti ter jo dati višji, da naj bi nižji uslužbenec popustili 10% višji in t. d. Resnica je, da je prof. Reiser odkrito izražal svoje veselje nad uspehom, ki so dosegli višji uradniki za nižje, a je hkratu obžaloval, da se niso obenem dosegli uradni odgovornosti, izobrazbi in študijam primerne doklade tudi za višje uradnike. Izrečno je naglašal, da mu niti na kraj pameti ne pade, predlagati znižanje drag. doklade nižjim kategorijam jav. nameščencev, saj uvideva vsak človek, da nižji uslužbenec s kopo otrok niti z novo doklado ne bodo mogli izhajati. Treba pa bo krivico, ki se je zgodila viš. javnim uradnikom, čim prej popraviti. Gosp. Zorka pozivljamo, da si prečita zapisnike sej Osejdne zveze, kaj najde, da je njegov članek v »Novi Pravdi« — demagoška laž!

—Obč. svet ljubljanski, ki se glede prejemkov magistratnih nameščencev ravna natančno po državi, je to krivico višjim uradnikom v svoji poslednji seji poravnal. Isto bo morala prej ali slej storiti tudi osrednja vlada glede državnih uradnikov.

Obrekovanje NSS. V »Novi Pravdi« je NSS napadla dr. Brezgarja, češ da je bil sprti radi poverbe in tatvine. Trditve nar. soc. obrekovalec je grda laž in nič drugega kakor umazano volilno sredstvo. Kandidatura dr. Brezgarja je že bila pred tedni objavljena in narodni socijaleci so imeli že tedaj priliko za obrekovanje. Nar. soc. pa so namenoma čakali ter se spravili na obrekovanje šele tik pred volitvami, za to da ne bo mogel dr. Brezgar, še pred volitvami doseči zadoščenja pred sodnjo. Dr. Brezgar je vložil tožbo proti »Novi Pravdi«. Da se pa bo vedelo, kateri gospodje nar. socijaleci morejo obdelati dr. Brezgarja kaknega nečestnega dejanja, so pozvani, da ponove v četrtek ob 4. pop. v uradništvu »Nove Pravde« obdolžitev, ki so jo esonimno objavili v svojem glasilu, pred 3 pričami, ter tako omogočijo, da se stvar v najkrajšem času razčisti. Gospodje od NSS so s tem naprošeni, da priskajo zastopnike dr. Brezgarja.

—Naj shodi se Dolenjskim. Dr. Zerjav je imel v nedeljo, 21. t. m. tri slišne uspehe shode in sicer: ob 11. v Begunjah, ob pol 2. v Cerkljici in ob 4. pop. v Starem trgu. Udeležba je bila obilna in shodi so potekali, proti vsem nakanam komunistov in klerikalcev, mirno in dostojno. Ljudstvo in z veliko važno in pažnje

poslušalo njegova izvajanja. Na isti dan je priredil tudi dr. Kramer tri nad vse uspele shode. Dopoldne ob 8. v Ribnici, ob 11. z dr. Klepacem in Oberstariem v Sodrži in v popoldne v Loškem potoku. V soboto, 20. t. m. zvečer je bil shod v dvorani Narodne čitalnice v Novem mestu, kjer sta se predstavila kandidata g. dr. Zerjav in g. prof. Seidel. Vse je pazno sledilo izvajanjem govornikov in slo s trdno voljo domov, da odda svoj glas 28. t. m. za našo listo.

—Vol. shod JDS v Laitem je tako lepo uspel, da benijo klerikalci, narodni socijaleci in socialni demokrate — par nobile fratrum — po svojih listih. Zaganjajo se zlasti v davčnega nadupravitelja Pleskoviča, ki jim je upal na shodu povedati v lice, da v njih vrstah ni prostora za narodnega in patriotičnega uradnika. Ker je to trdil, je bil seveda »hajten«. Taki podli neosnovani napadi bodo rodili uspehe, namreč te, da bodo vsi volilci spoznali, kako lažnjiva je ta družba klerikalcev in socialistov ene ali druge baže. Sram jih bodi!

—Krajevna organizacija JDS v Spodnji Šiški vabi vse svoje somišljenike na volilni shod, ki se vrši v torek dne 23. t. m. ob 7. zvečer v gostilni pri »Sternu«. Govorita kandidata g. dr. Ivan Tavčar, župan, in g. profesor Reiser.

—Volilni shod priredil jutri v sredo, 24. t. m. ob 7. zvečer pri Kavčiču šentjakobsko napredno društvo. Na shodu govornik kandidat prof. Reiser in podžupan dr. Triller. Somišljeniki, udeležite se za polnoštevilno!

—Volilni shod JDS. za poljanski ekraj vrši se v sredo 24. tm. ob 8. zvečer v gostilni pri Turku v Streliški ulici. Govornita kandidata župan dr. Tavčar in dr. Kramer. Somišljeniki pridite vsi na shod!

—Okrajni odbor JDS za Ljubljano vabi na svoja dva sestanka, ki se vršita: prvi v sredo dne 24. t. m. in drugi v petek dne 26. t. m. ob 6. zvečer na magistratu, kakor običajno. Prosi se zagnostive in točne udeležbe.

—Volilna borba v Mariboru. Iz Maribora poročajo: V soboto se je vršil v dvorani Narodnega doma shod NSS, katerega se je udeležilo kakih 250 ljudi. Kot glavni govornik je nastopil Deržić, ki je v svojem govoru kakor običajno, napadal JDS in vlado, klerikalce pa je pušal lepo na miru. V sliem tonu so govorili še nadučitelj Hren, predsednik mariborske okrajne organizacije Jarh in železničar Cesar. —V nedeljo se je vršil shod beguncev, katerega je vodil dr. M. Brezgar. Navzoči pristaši NSS so skušali shod razbiti. Ko je govoril v imenu Jugoslovanske Matice predsednik krajeve podružnice profesor Ribarič, je nastal viht in krik ter so narodni socijaleci zahtevali, da se dr. Brezgar in prof. Ribarič odstranita. Ko tega nista storila in je g. dr. Brezgar v svojem govoru omenil dr. Rybafa, nastal je ponovno velik hrup. Predsednik zborovanja dr. Brezgar je opozoril razgrajaje, da nimajo pravice razgrajati in da naj zapuste dvorano. Narodni socijaleci so res zapustili dvorano, a pred vrati nadaljevali z razgrajanjem. Dr. Brezgar je v dvorani razvil svoj program, a razgrajali so se vrnili v dvorano in počeli znova z vikom in krikom. Kot glavni razgrajal v govoru je nastopil bivši revident Roglič, ki je v svojem demagoškem govoru ljuto napadal ljubljanskega župana dr. Ivana Tavčarja, očitajoč mu, da je svoječasto propagiral zvezo z Nemci. —Ko je dr. Brezgar končal svoja izvajanja, sta govorila še urednik »Tabora« g. Radivoj Rehar in učitelj Humer. —Zanimivo je, da je shodu prisostvoval tudi šef stanovanjskega urada, znani dr. Juvan. Narodni socijaleci so po svojem govorniku ljuto napadali JDS, češ da pusto pristaši te stranke prezebujejo uboge železničarje po vagonih, med tem ko puste Nemce v njihovih odobnih stanovanjih, nihče pa se ni obregnil ob šefa stanovanjskega urada, klerikalca dr. Juvana, ki se je tej gonji na them rogol.

—Razkol v Radičevi stranki. »Več«r doznava iz dobro poučenih krogov, da je v Radičevi seljaški stranki došlo do razkola, s katerim se mora računati kot z gotovim dejstvom. —d

—Kandidati Frankovcev. Zagreb, 21. novembra. Hrvatska stranka prava (Frankovci) so postavili kot nosilce listin na Hrvatskem sledeče kandidate: za mesto Zagreb dr. M. Košutića, za zagrebško in požeško županijo dr. Vladimir Prebega, za varaždinsko županijo Vuka pl. Klš, za bjelovarsko - križevaško županijo Jur. Tomasa, za ličko - kravsko pa Drago Vlahovića.

Iz naše kraljevine.

—Izenačenje profesorov plač. V nedeljo 14. t. m. je profesorsko društvo, sekcija Zagreb, sklenilo urgirati izenačenje plač srednješolskih profesorjev v vsej državi, kakor se je že zgodilo s plačami ljudskošolskih učiteljev in visokošolskih profesorjev. Obenem se je sagraška sekcija obrnila na vse bratske sekcije s pozivom, naj se pridružijo njeni sekciji. Sekcija Ljubljana se je na zadnji odborovi seji odzvala bratskemu pozivu in je javila svoje pritrjevanje brzojavnim potom naravnost v Beograd. Med tem je centralna uprava v Beogradu že poslovala in načrt za ureditev plač je objavljen v zagrebški »Rieč« z dne 18. novembra t. l. Ker sta se demokratska ministra Pribečević in Kukovec zvezala za stvar z največjim zanimanjem, je upati, da se bodo plače srednješolskih profesorjev, v naj-

krajšem času uredile tako kot so zahtevale različne profesorske organizacije.

—Zahteve železničarjev. Beograd, 21. novembra. »Savez sračbačajnih radnikov« je imel včeraj to veliko zborovanje, na katerem so se stavile na vlado sledeče zahteve: 1. zvišajo naj se plače železničarjev; 2. dovoli naj se enkratno pomoč v iznosu 500 dinarjev za železničarje in 300 dinarjev za vsakega člana njihovih rodbin; 3. železničarjem naj se takoj izda nabavljene obleke in obutev; 4. za čezure naj se dovoli posebna doklada; 5. vsi odpušteni železničarji naj se nemudoma zopet sprejmejo v delo.

III škoda, če ga ustrela...

(Javna izjava odvjetnika dr. I. G. Oblaka.)

»Večerni List« me je infamno napadel ob priliki poročila o razpravi proti g. Rezi Peganovi ter mi kradel mojo neomadeževano čast in sicer za to, ker sem si usodil razkrinkati njenega moža, ki se ima zahvaliti samo danim razmeram, da njegova zadeva še ni dokončno rešena in da začasno še v kalnem ribari.

Vložil sem tožbo proti uredniku »Večernega Lista«, pa tudi proti dr. Peganu in njegovi ženi ter Peganovemu koncipijentu, ki ni bil toliko možak, da bi bil v »Večernem Listu« kot njegov zagovor poročano žalitev pred sodiščem možato izrekel, — kar je kot priča potrdil moj članski zastopnik g. dr. Težkavčič.

Sedaj je vsa obtožena ta družba zlezla pod klop in nihče noče prevzeti odgovornosti za to infamno dejanje, — kar je znana metoda. Z ozirom na to postopanje sem prisiljen stopiti v javnost ter izjaviti pred njo, da je ta Pegan vojaškemu avditorju na bestialen način izdal in očrnil nedolžno žrtve kmeta Brenceta, ki je bil ustreljen leta 1915. na Suhem bazarju. To sem hotel dokazati pred poroto, da bi ista sodila, ali je bil očitak »Večernega Lista« in Peganove družbe meni nasproti upravičen, — to se hoče preprečiti.

Z ozirom na to nevredno zdržanje imenujem javno tega Pegana in vsakega, ki bi se ne sramoval po tem razkritju še njega ščititi, za brezčestnega človeka in pozivljam tega Pegana in vse, ki se čutijo s tem prizadete, da vložijo proti meni tožbo ter mi dajo priliko doprinesiti dokaz resnice za to svojo premišljeno izjavo, za katero prevzamem vse kazensko in tudi — kar je glavno — moralno odgovornost pred svojo vestjo.

V položaju sem povedati javnosti, da more dotični stotnik avditor pod prisego potrditi, da se je videlo njemu kot poštenemu človeku govorjenje Peganovo, ker je izdajal proti stanovski prisegi njemu izročeno ubogo žrtve s čisti- no pripombo, da ga ni škoda, če ga ustrela, — tako strašno, da ga je zbolelo v dno duše, ko je videl, da je mogel, da slovenski človek in vrhutega odvjetnik na tak bestialen način izdaja slovenskega človeka »kmeta — trpinac, očeta 7 otrok, prav tako, kakor se ni ženila ista moralna propalica diktrirati županu Vehovcu ovadbo proti svojemu in mojemu sočlen in prijatelju notarju Carliju. Kot odvjetnik, torej jurist — izvedenec, ki pozna razmere, je diktriral in s tem potrdil brezvestno laž, da je notarijat v Žužemberku nepotreben, zgolj iz hudobije, da spravi notarija k vojakom in s tem eventualno v smrt. V ogleđt temu si drzne očitati gotova gospoda meni v »Večernem Listu«, da sem ja z — čuje — ja s hotel uničiti sijajno situiranemu Peganu ekistenco, dočim je le on uničeval ekistenco dvema nepremožnima družinskima očetoma Carliju in Brencetu.

Nimam izraza, da bi to impertinenco primerno zavrnil.

Smatram vsakega svojega tovariša in vsakega pravnika in bodisi sodnika ali notarja, ki v spričo Carlijevega slučaja še osebnost občeje s Peganom, za brezčestnega človeka.

Sedaj skuša ta človek, ki je našel zaščito pri »Večernem Listu«, zavleči celo zadevo in računa na pomoč v Zagrebu, da bi tam njemu na ljubo dali klofuto slovenski sodniki olemu uglednemu slovenskemu odvjetniškemu stanu ter ga odtegnili tistemu disciplinarnemu foru, ki je poklican ga soditi. Imenujem vsakega posebej javno in zavestno brezčestnega človeka, ki bi mu nutil tukaj svojo roko.

Obenem izjavljam, da čutim v sebi energije in čuta za narodno čast in pravico dovolj, da jamčim, da bo zadevo izvedela do najskrajnejših detajlov vsa naša bratska Hrvatska in Srbska, pa naj bo to v Zagrebu, Beogradu ali Splitu, in tudi češka javnost do zadnje vasi, ker smatram za svojo narodno dolžnost, da ne obleži ta sramota na celnem našem narodu, da na celi naši državi, da bi smela taka propalica onečati in onemadeževati nas vse.

Naj tudi izvedo, kdo je njegov prostovoljni zagovornik, naj izve vsebino tistega govora ob kandelabru pred deželnim dvorcem ob vojni napovedi Srbije in tudi dotičnega, ki je hotel v prilog tega človeka po krivem pričati, naj izve, kdo je čutil potrebo obiskovati »krvavega psa« Boublika.

Tudi se bo skrbelo za to, da izzve o tej zadevi cel naš parlament in najvišje mesto v državi o vseh detajlih, — za to jamčim svojemu narodu z vsemi svojimi silami in tudi s svojo častjo.

Dokler mi »Večerni List« ne da zadoščenja za tisto infamno poročilo, in dokler ne izjavi, da nima niti s Peganom niti s Vehovcem nobenega stika,

la jih obsoja, ter izključuje iz svojih vrst, smatram, da se gospodje pri stranki identificirajo s tem človekom in si lahko sami nadenejo naslov, ki jim gre.

To je obenem moj odgovor na impertinentni napad v »Slovenec« na mojo osebo z ozirom na moj v »Slov. Narod« objavljeni članek »Narodni heroizem in mi«, ki sem ga spisal iz globokega svojega prepričanja in s čisto mislijo pokazati slabosti nas vseh in hotel pripomoči s tem, da se dvigne naš narodni ponos in naša čast in z njim tudi naša — nizka javna morala. Tista morala in ponos, ki bi morala onemogočiti formalno substitucijo največjega narodnega zločinca Šusteršiča, na podlagi katere je vpisan kot — jugoslovanski odvetnik v beli Ljubljani.

Za to svojo čisto misel sem prejel plačilo v obliki impertinentnega pamfleta na mojo osebo z razmotiranjem o

»pečem heroizma« in »tihem heroizmu« ter »grešnih mislih in grešnem namenu« poniževati svoj narod in kmeti trpinca, ki ga ponižujejo le oni s čutenjem takih ljudi, kakor sta Vehove in Pegam.

Mislil si lahko, kdo tiči za tem napadom in dotični si bodo zapomnili, kdaj so me napadli na način, kakor napade izza plota umazan cestni postopač človeka, ki si je drznil staviti svoje skromne moči brez iskanja osebne koristi v službo narodovo, mirno idočega, brez strankarskih strasti v srcu z mirno vestjo in čistih rok po ravni cesti.

To svojo izjavo sem poslal vsem listom, o katerih vem da jo bodo sprejeli. Ljubljana, dne 22. nov. 1920.

Dr. Josip Ciril Oblak,
odvetnik in predsednik Gospodarskega Zvona.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. novembra 1920.

— Českoslovaško - jugoslovanski sokolski savez. V ponedeljek, 21. t. m., so se vršili v prostorih JSS v Narodnem domu posvetovanja o ustanovitvi Čsl. - Jsl. Sokolskega Saveza. Posvetovanja so trajala ves dan do 6. zvečer. Poleg českoslovaških delegatov so se posvetovanju udeležili zastopniki JSS: dr. Ivan Oražen, dr. Lazar Car (Zagreb), dr. Laza Popović (Zagreb), Žakula (Sarajevo), dr. Murnik, dr. Fux in Bogumil Kajželi. Razpravljali so o podrobnih organizacijskih Saveza, o pravih ter o skupnih nastopih. Hkratu je bil izvoljen prvi odbor in sicer: dr. Josip Scheiner, starosta, dr. Lazar Car, podstarosta, načelnik dr. Vaniček, podnačelnik dr. Viktor Murnik, tajnik V. Stenpanek ter blaginik Mašek. O uspehih posvetovanj bo v kratkem izdano obširno poročilo.

— Odhod českoslovaških delegatov - Sokolov. Danes dopoldne so se odcepili v Zagreb delegati Českoslovaške Sokolske Obci. Zastopniki jugoslovanske Sokolskega Saveza so se od njih na glavnem kolovozu iskreno poslovili.

— Večer na čast delegatov českoslovaškega Sokolstva. V veliki dvorani Narodnega doma se je snovi vršil prijateljski sokolski sestanek na čast delegatov českoslovaškega sokolskega Saveza. Pri večeru sta sodelovala operni orkester in pevski kvartet prof. Kozine. V imenu jugoslovanskega Sokolstva je pozdravil teške goste starosta dr. Ivan Oražen, ki je v svojem govoru povdarjal važnost sokolske misli in zasluge, ki ji jih je pridobilo Sokolstvo za naporno osvoboditev. Naglašal je, da bo posvetovanje, ki se je vršilo v Ljubljani med odposlanci jugoslovanskega in českoslovaškega sokolskega Saveza, mejnik v razvoju sokolske ideje ter naznanil, da se je na tej konferenci definitivno ustvaril jugoslovanski českoslovaški sokolski savez, iz katerega se ima v najkrajšem času, ko bodo razmere to pripuščale, ustanovila organizacija, ki bo obsegala vse slovansko Sokolstvo. Za pozdrav se je zahvalil starosta Česke Obci sokolske dr. Schreiner, ki je v svojem govoru čital pomen zveze med čehoslovanskim in jugoslovanskim sokolstvom. Ima se im v doglednem času raztegniti na vse slov. narode, ter zagotavljal, da bo to sokolstvo izvedlo konno osvoboditev vseh Slovanov izpod tujega jarma. Nato je pozdravil iskrenih besedah svoje češke rojake predsednik ljubljanske »Česke Obce« inspektor Jan Ružička, ki je izrazil svoje zadovoljstvo, da se v baš Ljubljani položijo temelji bratstva, ki spaja českoslovaško in jugoslovansko sokolstvo v trdno in nerazdružno enoto. Dr. Lazar Car je v svojem govoru naglašal, da ne govori kot Hrvat, ne kot Srb, ne kot Slovenec, marveč kot prepričan Jugosloven, ki zre snas edino v popolnem narodnem jedinstvu in v veliki deli vseslovaške vzajemnosti, kakor razsodnik naj bo pravkar ustanovljen »Jugoslovanski - Českoslovaški sokol. savez«. V imenu mestne občine ljubljanske je pozdravil českoslovaške goste obč. svetovalec Rasto Pustostemšek, ki je v svojem govoru kazal na nemško nevarnost, ki grozi enako čehoslovonom, kakor Jugoslovenom. Opozoril je na glasove, ki se širijo z nemške strani in nasvetujejo, da bi se sklenil sporazum med slovanstvom in germanstvom. Teh sirenskih glasov Slovani ne smejo poslušati. Ne s sporazumom z Nemci, marveč v vseslovaški ideji, ki naj vstane iz groba, je nas vseh snas. V imenu Gospodarskega Zvona je govoril dr. I. C. Oblak, ki je naglašal, da imese edino smotno sokolsko delo svobodno tako zaročnikom naše Korotanu, kakor vsem onim slovanskim zemljani, ki se še nahajajo pod tujim jarmom. Kot zadnji je govoril dr. S. Heller, ki je v vznešeni besedah proslavil vsesokolsko vzajemnost. Ko so a polnoči česko-

slovaški delegati odhajali, jim je občinstvo prirejalo navdušene ovacije.

— Izplačevanje ali prolongiranje na novo vplačilo dospelih 6% državnih bonov se je, kakor nam poroča delegacija ministrstva financ v Ljubljani, zopet pričelo in se vrši za Slovenijo edino le pri finančni delni blazini v Ljubljani. Podrobnosti so razvidne iz razglašene delegacije broj 8245/Val., ki se objavi v Uradnem listu. Boni se izplačujejo v kronsko - dinarskih novčanicah; lahko pa se tudi prolongirajo. V tem primeru se izdajo novi boni in hkratu izplačajo 6% obresti za šest mesecev od dneva prezentacije v naprej. Sicer se pa priznajo obresti samo do roka dospelosti, naknadne obresti za čas od tega roka do prezentacije se ne izplačujejo. Če nvažujemo sigurnost bonov in pomislimo, da plačujejo banke in hranilnice vloge in vloge v konto-korentu k večjemu 3 do 4%, je jasno, da je denar v državnih bonih prvovrstno naložen in da se bo torej občinstvo v obilni meri poslužilo možnosti prolongacije. Razen tega se morejo dinarski boni ob in po roku dospelosti sprejemati v vseh uradih za davke na mestu gotovine, toda samo če znesek bona ne presega iznosa davka, ker se razlika ne izplačuje. Kdor ima dinarske bone in hoče z njimi plačati davke, naj bone predloži onemu davčnemu uradu, kjer je davek predpisan.

— Dr. Oblakovo izkazo priobčujemo na drugem mestu. Ta izjava brezobzirno razkrinkuje gotove osebe, ki v gnjilih naših razmerah še vedno silijo v ospredje in igrajo v gotovih strankah vodilno vlogo. Dr. Oblak je nastopil tako možato, da morajo prizadete osebe in stranke izjaviti konsekvence ter nastopiti proti njemu sodnijsko pot. Drugega izhoda ni. Radovedni smo, da-li bodo prizadeti nastopili to pot, ali bodo tudi ta očitanja, ravno dušno, kakor doslej, vtaknili v žep. V svoji izjavi pravi dr. Oblak med drugim tudi, »da je potom formalne substitucije še vedno vpisan kot odvetnik največji narodni zločinec Ivan Šusteršič«. To je res. V javnem interesu bi bilo, da se tudi ta stvar pojasi.

— Logaški župan za Italijane? Sprejeli smo in rade volje objavljamo tole pismo »V dopisu priobčenem v št. 264 »Slov. Narod« me neznane sumnič, češ da sem odposlal znano brzojavko iz Logatec na konferenco v San Margherito, izrazujoč svojo in takajšnjega prebivalstva željo, priti pod Italijo. Jaz, ki sem se postaral in osivel v 44letni službi in na delu za slovansko mladino in blagor milega mi naroda, da bi zdaj na večer svojega življenja hotel zavesti ljudstvo pod jarem tujca! Res, da so posledice vojne marsikomu glavo zmešale in napravile ljudsko vest zelo ohlapno. Vendar ne bi verjel, da se najdajo ljudje, ki so ali tako naivni ali pa tako zlobni, da so me popolnoma neutemeljeno, brez vsakega najmanjšega poudara osumili narodnega izdajstva. Pravim, brez vsakega poudara. Moji sviki, kot župan, z italijansko okupacijsko oblastjo so bili nič več kakor uradni in v vsem obdobju sem se vedno zavedal, da sem slovanski župan in nadučitelj. Lahko bi bilo tudi meni umakniti se čez demarkacijsko črto, odložiti župansko breme in si prihraniti tako gorostane očitke. Ali samtral sem za potrebno vztrajati na svojem mestu in tudi v težavnih razmerah ohraniti občino v slovanskih rokah in varovati koristi prebivalstva. Kdo je odposlal ono zloglasno brzojavko, to ni moja stvar. Jaz vem samo to, da so moje roke in moja narodna čast čista. — Ako bi logaški občani vedeli za vse moje skrbi, sičnosti, pota in moj trud, ki sem jih v njihovem interesu prenesel v dveletni okupacijski dobi, bi se zgrajali nad takim nizkotnim sumničanjem. Toliko v poljanilo slovanski javnosti. Gorenji Logatec, dne 21. novembra 1920. Leopold Punčuh, župan in nadučitelj.

— Kje volimo? Pri objavi glede porazdelitve voliš se izostale pomočnice sledeče ulice: Kaplariška ulica volji v Mestnem domu (I. volišče). Karlovska cesta na šentjakobski strani (II. in III. volišče), Slovenska cesta volji v

šole na Cojzovem grabnu (IV. volišče), Frančiškanska ulica pa v justični palači (VIII. volišče).

— Klerikalna impertinenca. Večraj smo poročali, da je vojaška oblast odstopila vojaškokaženske akte proti dr. Andreju Gosarju radi njegovega protinarodnega postopanja v Tiraspolu kazenskemu sodišču v Ljubljani v svrhu nadaljne preiskave. Konstatirali smo samo to suho dejstvo. Na to notico je zariolev kakor ranjen lev, dr. Gosar in govori sedaj na dolgo in široko ne o stvar, ki smo jo zabeležili, marveč o svoji aferi z — Milanom Plutom. Ta afera pa nas čisto nič ne briga. Ako ima dr. Gosar kakšne račune z Milanom Plutom, naj jih svobodno razčisti z njim, nima pa pravice nam zastadejati podtakati, da ne vodimo dostojne volilne borbe za to, ker smo zgol kot kronisti zabeležili njegovo afero, ki se ima končno rešiti na sodišču. Ali meni dr. Gosar, da je sakrosankten? Sicer pa se z dr. Gosarjem o dostojnem načinu volilne borbe ne bomo prerekali. Mož, ki operira v »Večernem listu« in v »Slovenec« z najostudnejšimi sredstvi najsurovejšie demagogije, katere bi se sramoval celo najzadnji ruski boljševik, nima pravice, da bi komurkoli, najmanj pa »Slov. Narod«, očital nedostojnost v politični borbi.

— V Celovcu je dne 22. t. m. nadomada umrl general bivše avstrijske armade Blaž Schenaua, star 65 let. Pokojnik je bil rodom iz Gorenjske. Njegovo pravo ime je bilo Zemlja.

— Kronski bankovci. Uredba, da se potegnejo novčani po 1, 2 in 10 kron iz prometa, stopi v veljavo po volitvah v konstitucijo.

— Belokranjski komunisti so klerikalcem zaigrali. Po Belokranjski je v nedeljo z avtomobilom potoval kot klerikalni agitator dr. Schaubach. Belokranjski komunisti pa so avtomobil ustavili na nekem kraju, vrgli gospoda doktorja z avtomobila ter se tepo sami vanj veseli. V divjem diru so dirjali po belokranjskih cestah od kraja v kraj, žandarji pa za njimi.

— Po shodu NSS — pretep. NSS je je v soboto zvečer priredila volilni shodišč za vodmatški okraj v znani Dražekovi gostilni v Bohoričevi ulici. Na shodu se je čulo več temperamentnih klicev. Po shodu pa je nastal pred gostilno pretep. Močno je bil pretepen železniški mojster južno železnice Hinko Valenčič, stanujoč na Poljanski cesti št. 15. Valenčič je na shodu zivahno vzklikal, za ker je prejel po shodu krepelce. Po nogah je bil tako močno pretepen, da je moral večeraj dopoldne v bolnišnico.

— Upokojenci južno železnice se opozarjajo, da se radi prolongacije svojih legitimacij obrnejo na gosp. postajenačelnika njim najbližje južnoželezniške postaje, oziroma, če ne stanujejo ob progi južno železnice, naravnost na obratno ravnateljstvo južno železnice, II. odd. v Ljubljani. Za rodbinske članke je priložiti vedno občinsko potrdilo, da žive z upokojencem v skupnem gospodarstvu in da so od njega popolnoma in trajno vzdrževani.

— Za upokojence državnih železnic. Železniški upokojenci, oziroma upokojenke dobijo od 1. oktobra t. l. dalje nove, zvišane draginjske doklade. Da se jim morejo te doklade izplačati, morajo vsi železniški upokojenci poslati do 15. decembra t. l. ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu zase in za svoje družinske članke predpisane prijave. Upokojenci in upokojenke naj si obrazec teh prijav prepisejo pri najbližnjem državnoželezniškem uradu.

— Krvav shod v Šmartnem na Pohorju. Iz Maribora poročajo, da se je vršil v nedeljo 21. t. m. pred cerkvijo v Šmartnem na Pohorju lep uspel shod S. K. S., na katerem je govoril kmet Petrovič, pa tudi socialni demokrat Kristof. Po končanem shodu so se napotili nekateri pristaši SKS s Petrovičem v gostilno, kjer je sedel v družbi marilnih devic in njihovih tovarišev kaplan. Takoj, ko je Petrovič vstopil, je pričela kaplanova družba samostojne kmete zmerjati in se je tudi deljansko lotila. Petrovič je bil v mahu vržen ob tla, dobil je več poškodb in raztrgana mu je bila obleka. Ko je prišel v gostilno tudi socialni demokrat Kristof, so tudi njega napadli in ga tako poškodovali, da je obležal nezavesten. Pri divljanju sta se najbolj odlikovala cerkovnik in organist. Ko je kaplan videl, da postaja stvar resna, jo je natihoma odkuril. Tudi samostojni kmeti so bili primorani pobegniti, razdivjana kaplanova družba pa je za njimi streljala.

— Poroka. Danes se je poročil g. France Trtnik iz znane napredne Razorčeve rodbine iz Trnovca z gđ. Marijo Čizmanovo. Bilo srečno!

— Idriške črke so najbolj primerna darila za Miklavža in Božič. Prodaja jih Osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani, Turjaški trg 3, vsak dan, razen sobote popoldne.

— Pobalstvo. Neki pobalinski olikanec nam raz izvesne deske vsak dan trga »Slovenski Narod«. Vemo, kdo je ta vročekrvnež. Zadevo bomo izročili policiji, da mu ohladi razgane žilne.

— Nezgoda. Z avtomobilom je večeraj opoldne pripeljal gozdarski mojster ing. Fran Šontčičler iz Trbiča nekoga delavca gozdarja, ki si je v gozdu zlokal nogo. Delavec je bil popolnoma nezavesten, da se doslej še ni moglo ugotoviti njegovega imena. Čudno pa je, da uprava Bornovih gozdov ne vodi točnih zaznamkov o delavcih. Delavec je bil nezavesten, ker so mu po nesreči dali v krepilo velike množine žganja.

— Tat izrabil tatovo smolo. Pred dnevi je bil aretiran nevaren vlomilec Josip Milotič. Neki Stanko pa je tatovo smolo izrabil ter odnesel Milotičevo pri Ani Potrebujes shranjeno košaro perila in obleke.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Torek, 23. nov., zaprt.

Sreda, 24. nov., Ljubimkanje, red A.

Opera:

Torek, 23. nov., Trubadur, red D.

Sreda, 24. nov., Lepa Vida, red E.

— Iz gledališke pisarne. Zaradi obolenosti gospoda Drvota se igra v torek, dne 23. novembra t. l. mesto »Trubadur« Nedbalov balet »Od bajke do bajke« za red D.

— Bled v prozi. Brošura o blejskih razmerah je izšla in se dobiva v Narodni knjižarni.

— Koncert pevskega društva »Slavice« v proslavo narodnega praznika v

Unonu. Pri koncertu sodeluje popolni orkester dravske divizije pod vodstvom g. kapelnika dr. Čerina. Na sporedni je poleg slovenskih skladb tudi »Kyrie« iz h. v. Beethovneve »Missa solemnisa«. Pri četverpospu sodelujejo: ga. Pavla Lovšeta (sopran), ga. Cilka Cepudrova (alt), g. Anton Sindler (tenor) in g. Ivan Kragl (bas). V solotočkah nastopita: ga. Lovšeta in operni pevec g. Sindler. Predprodaja vstopnic v Dolencevi trafiki v Prešernovi ulici. k

Društvene vesti in prireditve.

— Slovenski »Rdeči križ« v Ljubljani sklicuje za 26. novembra 1920 ob 6. pop. v posvetovalnici Mestnega magistrata občni zbor. Temu občnemu zboru bo naloga določiti društvo pot za delovanje mirnega časa. Društvo bo skušalo v bodoče s pomočjo našega ljudstva poseči kar najglobljeke v socialno delovanje. Naše ljudstvo trpi pod krutimi posledicami svetovne vojne in v tej bedi je prepričano svoji usodi — vsled česar prosimo da se tega občnega zbora, na katerem so bo skušalo organizirati delo v lajšanje bede — vsakdo udeleži. Beda našega ljudstva je velika in delo v lajšanje te bede ogromno. Ne glejmo več kako strada naše ljudstvo, ne glejmo, kako gladuje naša deca — vojne sirote — ne glejmo več, kako tava raztrgana, lačna in brez nadzorstva po svetu — temveč združimo se in otimmo jo pogina in delajmo na to, da vzraze iz nje poštem, zaveden narod.

Najnovejša poročila.

PO DEMISIJI DR. TRUMBIČA.

—d Beograd, 22. novembra. V političnih krogih se govori, da bo po demisiji dr. Trumbića vodil posle zunanjega ministristva predsednik dr. Vesnić.

POTNI STROŠKI ZA VOLILNE KOMISIJE.

—d Beograd, 22. novembra. Finančno ministristvo je izdalo naredbo, da se vsem predsednikom volilnih odborov izplača gotova svota na račun potnih stroškov.

SUBVENCIJA ZAGREBSKEGA GLEDALIŠČA.

—d Beograd, 22. novembra. Zagrebška vlada je posredovala, da se subvencija zagrebškega gledališča povzra od 100.00 na 400.000 K.

PROSLAVA UJEDINJENJA V CRNI GORI.

—d Beograd, 22. novembra. Iz Cetinja javljajo: Tu se delajo velike priprave za proslavo osvobođenja in zedinjenja v Jugoslaviji. Ob tej priliki bodo proslavili tudi doseženje rapalskega sporazuma, ker se je z njim končno odpravilo z dnevnega reda vprašanje usode Crnogore.

LAŠKA KULTURA.

—d Kraljevica, 22. nov. Italijanski na otoku Cresu in Lošinj dajo pod okriljem karabinerjev duška svojem veselju nad zmago v S. Margheriti s tem, da vršijo največji teror nad našim narodom. V Velikem Lošnju je besna tolpa demonstrantov navallala na poslopje družbe sv. Cirila in Metoda ter obe zgradbi v znak svoje tisočletne kulture demoralizirala in uničila vse pohištvo. Škoda družbe sv. Cirila in Metoda in posojilnice znaša nad 300.000 lir. V mestu Cresu so fašisti in naši renegati demonstrirali v proslavo aneksije po Italiji. Razbili so Narodni dom, v nedeljo so izgnali iz Cresu na otok Krk črškega župnika Luko Vitezića in kanonika Krivetićja, ki je rodom iz Cresu. Tudi v Istri je zavladal teror fašistov.

NEMCI IN ČEHOSLOVAKI.

—d Praga, 22. nov. Českoslovaško poslanstvo v Berlinu demantira dunajsko vest, da je Anglija zapretila ministru dr. Benešu, da se bo postavilo vprašanje o

varstvu manjšin na dnevni red v sejah zveze narodov, ako ne bo prenehalo prganjanje Nemcev na čehoslovaškem.

PROTITEŠKE DEMONSTRACIJE NA DUNAJU.

— Dunaj, 22. novembra. Danes je prišlo tu do velikih protiteških demonstracij, ki so jih vprizorili nemški visokoškolski dijaki. Med visokoškolski policijo je prišlo do boja, ker je policija hotela demonstrantom zabraniti do stop do notranjosti mesta. Dijakom se je posrečilo prebiti policijski kordon, nakar je prišlo pred českoslovaškim poslanstvom do burnih protiteških demonstracij. — Dunajsko nemško dijaštvo je sklenilo, da ne dovoli niti enemu českoslovaškemu dijaču pristop na vseučilišče, dokler trajajo protinemške demonstracije v čehoslovaški.

MADŽARSKI MIR.

—d Subotica, 22. novembra (ZNU). Prebribo javlja: Da je madžarska vlada mogla izvesti ratifikacijo mirovne pogodbe, se je morala poslužiti nasilnih sredstev. Poslopje društva probujajočih se Madžarov, ki tvori državo v državi in vrši teror v vsej državi, je obkolila vojska in policija. Izvršila se je preiskava ter je bilo aretiranih nad 100 častnikov, ki so bili ob enem tudi člani detachmenta Pronaya in Pellasa. Pellasa so po kratkem času in nepojasnjenih razlogov izpustili na svobodo. Društveno poslopje je še vedno obkoljeno po vojaštvo.

POGAJANJA V RIGLI.

—d Varšava, 22. novembra. Poljska brzojavna agencija poroča: Iz Rige poročajo: V razgovoru z neim novinarjem je izjavil predsednik poljske mirovne delegacije Dembski, da so se dela odsekov le začasno prekinila. Ruska nota se nemara naslanja na netočne informacije. Po zadnjih poročilih s fronte so se poljske čete že začele umikati na državno mejo. Prepričan je, da bo poljska delegacija zopet začela z delom, ko bo izvedela, da so ta poročila resnična. Zelo je obžalovati, da se prekinila pogajanja, ki bi pač koristila obema strankama.

Gospodarske vesti.

Borze.

—d Carli, 22. novembra. Devize. Berlin 9.40, Holandija 1.95, New York 635, London 22.30, Pariz 39.50, Milan 24.50, Bruselj 40.85, Kodanj 86, Stockholm 122.50, Kristianija 66, Madrid 84.50, Buenos Aires 220, Pariz 7.70, Zagreb 4.50, Budimpešta 1.35, Bukarešta 8.90, Dunaj 1.95, avstrijske žigosane krome 1.30.

—d Praga, 22. novembra (ČTU) Devize. Beograd 234, Zagreb 63.25, Dunaj 16.25, Valute. Dinarji 248, avstrijske krome 16.25.

— Zagreb, 22. novembra. (ZNU) Borze. Devize. Berlin 181-183, Italija 518 do 520, London 445-460, New York 133.50 do 134.50, Pariz 815-830, Praga 156-158, Švica 2100-2200, Dunaj 25.26-27.28, avstr. žig. krome. Valute. Dolarji 134-135, avstrijske krome 27-28, levi 140-0, rublji 65-00, českoslovaške krome 160-165, angleški funti 460-490, francoski franki 825 do 845, napoleonidri 457-460, nemške marke 190-193, romunski lei 0-212, italijanske lire 500-515, švicarski franki 0-2150.

Polzvedbe.

Dama, ki je odnesla pred 14 dnevi ob priliki razprodaje klobukov v modnem salonu Rozi Hribar, Ljubljana, Rimska cesta 6, ročno ogledalo, je znana, ker se je ogledalo po njenem odhodu takoj pogrešilo in se bo proti njej na primeren način postopalo, ako ogledala ne pošlje nazaj.

Opozoriam onega gospoda, ki si je prilastil v nedeljo 21. t. m. med 8. in 10. ure javna usulata rokavica z

zgornji sobi »Narodne kavarne«, da jih v najkrajšem času izroči vratarju v dež. dvorcu. Gospod je dobro znan.

Izgubljena je bila v nedeljo od Dunajske do Opekarske ceste zlata moška zapestnica. Poštenemu najditelju 300 K nagrade. Odda naj se v posredovalnici Novotny. Dunajska cesta 14.

Kdor kaj ve o srbskem vojnem ujetniku Drugiču Veliškovici iz Kragujevca, ob času razpada Avstro-Ogrske pridelen Etappen-Verpflichtung v Trstu (zadnikrat se je oglašil iz Soluna), se prosil, naj sporoči (ako mogoče naslov) na Franjo Kocjančič, Trst, ul. Laboratorij 1.

Glavni urednik:
Rasto Pustostemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Mučni Vas glavobol? Zobobol? Trganje v udih? Malo Fellerievega pravega Elza-fluida in odpravljene so bolečine! 6 dvovalitni ali 2 veliki špecialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej. Felleriev Elza mentolni črtik in komad 12 K.

Zelodec Vam ni v redu? Nekaj pravih Fellerievih Elza-kroglic! Te so dobre! 6 škatlic 18 K. Pravi balzam 12 steklenic 72 K. Dunaj, škotska tinktura 1 velika steklenica 20 kron. — Omot in poštnina posebej, a naenaceje. Evgen V. Feller, Stubica donja, Elzatrž 238, Hrvatska. C.

ZLATOROG MILO

Rabite za Vaše perilo samo
„ZLATOROG MILO“
Glavno zastopstvo za Kranjsko: R. BUNC in drug.
Ljubljana, Gospodarska cesta 7
I. marib. tovarna mila preje C. Bros, Maribor.

Prodaja se namizni telefonski aparat
v kaseti za interurban in dobro ohranjena flauta. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda. 8732

Prodaja se 600 hl dobro ohranjene vinske posode
od 100 l do 200 l pri sodarju na Vico pri Ljubljani. 8722

Plisira se na Bregu št. 2. II. Istopam se tudi izdelujejo otroške obleke.
8685

Učiteljica išče mehlovanje sobe.
poleg plačila poučuje event. domače otroke. Ponudbe pod „Učiteljica“ na uprav. Slov. Naroda. 8733

Prodaja se pisalni stroj „Ideal“
in železna blagajna Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda. 8724

Ivan Zamarin, zidar
opravlja peči in štedilnike vsake vrste. Sv. Petra nasip št. 25, Ljubljana. 8731

Kompletna oprava za parno pralnico, odmontirani, ter
18.000 kg pristnih barv
z lanenim oljem sivih in zelenih v kilogramskih škatljah točno dobavnih na prodaj. Dopisi pod „Sofort greifbar 23“ na Annon-Expedition Rastiger, Graz. 8719

Špeh in meso po najnižjih cenah
prvovrstno blago od pitanih prašičev se prodaja vsak dan na stojnici ILIJE PREDOVICA v Solskem drevoredu. (Prva mesarska stojnica od frančiškanskega mostu.)

Proti hripi in katarom
Gleichenberška Emin in Konstantinov vrelec

Priporočila se
moderniziranje mufov, ovratnikov (boe) itd. — Imam v zalogi vsakovrstnih podlog za kožuhe, mesine kožuhe kakor tudi ovratnike za gospode in za dame
Eligij Ebber, krznar, Stari trg št. 5.

Fani Vozlič
trgovska sotrudnica
dne 15. novembra t. l. ob 16. uri po kratki mučni bolezni v 24. letu svoje starosti v Celjski bolnici, previdena s sv. zakramenti v Gospodu zaspala.
Laško, dne 15. novembra 1920.
Trgovski nastavljenec.

Zahvala.
Ob smrti najdražje žene, matere, stare matere, te, tašče in svakinje
Jožefe Cajnko
izrekamo v imenu zaostalih iskreno zahvalo vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti.
Presrečna hvala preč. duhovščini, tovarišu g. Čarleru in gg. pevcem iz Ljutomer, šolskemu vodstvu Sv. Boltenk, tuk. kraj. šol. svetu, požarnemu društvu in sploh vsem, ki so čutili z nami.
Posebej izrekamo še zahvalo tovarišem učiteljem iz Ljutomer, Središča, Sv. Miklavža in Huma.
Zahvala ostali.

Zahvala.
Vsem onim, ki so spremili na zadnji poti našo nepozabno soprogo in mamico, gospo
Miro Vrezec, roj. Riedl pl. Raitenfels
nadučiteljevo soprogo
se tem potom iskreno zahvaljujemo.
Posebno zahvalo pa izrekamo preč. g. duhovnemu svetniku J. Oblaku z Bleda in domačemu župniku g. J. Kramarju, kakor tudi vsem gg. tovarišem in tovarišicam, prijateljem in znancem od blizu in daleč. Konečno vsem onim, ki so izrazili pismeno sožalje.
Ribno pri Bledu, 22. listopada 1920.
Zahvala rodbina Vrezec.

Več dobro ohranjene obleke za gospode.
rovniki in žimica se prodaja. Dvorni trg št. 1, II. nadst. levo od 2. do 4. 8674

Prodaja se 1 leto stara pisica voltje pasme.
cena 1500 K ter par skiev (smuči) za 800 K. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8662

Kupi se stružnica
za železo. Ponudbe na Anončno ekspedico Al. Matelič Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 8680

Trstje za strope izdeluje in prodaja
na debelo in drobno m² po K 480 pri večjih naročih h znaten popust **Stelmer Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.** 4255

Prodaja se nova moderna garnitura.
boa in mufl (kuna) in svinata obleka za plesne ure po jako nizki cen. Vpraša se pri gospe Vorčak, Slomškova ul. 13, I. nadstropje levo od 2—5. ure. 8727

Več vagonov 1^a suhih bukovih drv
franko Ljubljana (ali dom) se odda takoj. Naročila se sprejemajo Abacileva cesta 10, trgovina z drvmi, tramvajevka postaja sv. Petra cerkev. 8740

Prodaja se prav lep potovalni kožuh
za gospoda, 2 svileni obliki (soie-toilette), 2 večerna plašča in drugo. Poizve se pri hišniku, Miklošičeva ul. 6. 8730

Pes, zelo lep, čisti doberman (črn), 16 mesecev star, dresiran, izvrsten varuh in sigurn spremljevalec, je naprodaj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8729

Katera večja pisarna bi sprejela začetnico v vežo.
Je hči ugledne rod. bine. Ponudbe pod „Začetnica 8741“ na upravo Slovenskega Naroda. 8741

Dva solidna akademika iščeta mehl.
če možno v bližini „Zvezde“. Pripravi se sta instruirati. Ponudbe pod „Bra-Ta 8738“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8738

Pisalni stroj „Underwood“ s slovensko tastaturo se prodaja. Naslov pove Anončni in informacijski zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 8737

Spretni gospodje
pri kmetovalcih in trgovcih na deželi dobro uvedeni ter v besedi in pisanju dobro zmožni nemščine, se sprejmejo. Dopisi rod. „Gute Bezahlung 4148“ na Annon-Exped. Rastiger, Graz. 8717

Na moškem učiteljskišču.
Kozljeva cesta št. 1, I. nadstropje se otvori večerni tečaj: a) za arhiviradino (sreda, petek od 7—8), b) za lažino (torek od 1/28—1/29, sobota 7—8), c) za francosčino (torek 1/27—1/28, četrtek 7—8). Prijave pri šolskem slugi, kjer se izve vse podrobno ali zvečer v tečajih. 8739

K 3.000 — nagrade
dobi, kdor mi preskrbi v Ljubljani stanovanje, obstoječe iz 2—3 sob in kuhinje, mehlovanje ali nemebljano. Ponudbe na Anončni in informacijski zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 8736

Prodaja se
po ugodni ceni lep modern damski zimski plašč (astraham), najfinije izdelano blago iz predvojnega časa. Vpogled in poizvedbe v krznarski prodajni M. Kassig, Židovska ulica. 8742

Elektromotorje.
porcelanske izolatorje in vvodnice telefone in žarnice dobivate s skladišča takoj po tvorniških cenah v tehniški poslovnici Ing. Gjuro Dornar, Zagreb, III. br. 82. 8718

Konzervne tovarne d. z o. z. na Vrhniki
polnijo
in jamčeno čisto svinjako maso v vedlih od 50 kg naprej po železnici
in kranjske klobase od 5 kg naprej po pošti, po najnižjih dnevni cenah. 8658

Cement „Salona“
oddaja: Dr. Fran Janša, Import & Export, Ljubljana, Brekov trg 10, I. nadstropje hodnik doma. Telefon 340 interurban. 8715

Klavirje
Felix Povše, Trška 45.

Strojniki (mašinsti)
se za takojšnji nastop ali pa s 1. januarjem 1921 išče in to z večletno skusnjo v raznih tvorniških obratih s raznimi parnimi stroji in z znanjem tudi najtežja dela odnosno popravila izvrševati. Prednost imajo oni kateri se razumejo v električnem obratu in naj samo prvovrstne moči svoje ponude s prepisom spričeval in navedbo place s prostim stanovanjem in gorivom pismenim potom javljajo. Na samo površne ponudbe brez prepisa spričeval in navedbo place, se ne bode oziralo! Tudi se sprejmeta dva ključavničarja (Reparatur-Schlösser) za teža popravila v obratu! **Nastavitelstvo tovarne cementa Židov most.** 8629

Prezvel sem zastopstvo prvovrstnih tvornic:
nudim elektrotehnični material, betonsko železo, različen železni material in motorje. Zahtevajte ponudbe
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Prva špeciialna trgovina z rokavicami in parfumi

Ravnokar doje:
rokavice za dame in gospode, kakor tudi line črne francoske damsko nogavice. Najfiniji krakci parni.

O. Bračko, Ljubljana.
Dunajska cesta šte. 12.

U restauraciji na glavnem kolodvoru
danes in vsako sredo v tednu fine domače kruaze, jeftine in mesene pečene klobase

Pozor!
Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov, igel, modnih stvari, vezenin, finih žlic, rincev za čevlje, zapon, toaletnih stvari, čevljarskih potrebščin, orodja itd. — Za obiljen obisk se priporoča trdka
J. Petellinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip VI.
Najnižje cene na drobno in debelo.

M. Janković k. d.
Komisarna-uvozna i izvozna radnja u Srem. Mitrovici.
Kupuje, prodaje i posreduje u svim trgovačkim artiklovima. Finansira sve zdrave poslove!
Prima u komisiju svakovrstnu robu, uz novčanu garanciju!
Preporučuje svoje fabrično stovarište sobnog nameštaja (opreme), kao i bogato stovarište gvozdjarske robe (železnine), u potpunom izboru s nizenim cijenama.
Isto tako preporučuje veliki izbor muških i ženskih škofova (blagov).
Pored ostalih poslova, bavi se kupovinom i prodajom, svih životinjskih mirnica (živih), za svoj račun i za račun drugih, koja za kulantnost jamči i polaze penale. — Na prvom mestu molimo p. t. kolege i potrošače, da našu tvrdku uvrste u svoj register, te da se u svakoj prilici obrate na nas, sa ponudama kao i potrebama. — Na svaki upit, rado na usluzi stojimo.
Brzjav: Luvr Mitrovica. Telefon br. 54.

Važno!
Gospod Ivan Zibelić, veleposesnik in veletrgovec v Aleksandriji — Egiptu naznanja vsem cenj. jugoslov. trgovcem, industrijalnim podjetnikom ter izvoznim in uvoznim družbam vljudno, da je pripravljen dati najkulantnejše in najzanesljivejše vsakovrstne informacije in podatke osobito glede izvoza in uvoza z Egiptom in to vsaj za toliko časa, dokler ne bodo urejena poslovanja z jugoslovanskim konzulatom odnosno trgovskimi zbornicami. Gospod Zibelić je rodom Dalmatince, goreč jugoslovanski rodoljub, kateri uživa osobito v evropskih kolonijah kot predsednik jugoslovanskih društev itd. v Aleksandriji najvišje čisljanje in priznanje, kajti ta mož biva v tej tujini že nad 50 let. — Vsa tozadevna pojasnila daje tukajšnja trdka

Charles Princ
trgovina z manufakturo na debelo, Turjaški trg št. 1, pisarna Židovska ulica šte. 1, I. nadstropje. 7135

Kuverte in pisemski papir s firmo kakor tudi vsakovrstne druge tiskovine :: izvirne točno „Narodna tiskarna“.

Pozor! Za gospode častnike! Pozor!
Ravnokar je došlo pravo pristno angleško „KAKY“ blago za oficirske uniforme.
Priporoča se uniformiranje
Simon Klimanek,
Ljubljana, Selenburgova ul. 6.